

فلسفه اخلاق

تأليف : محمود خير الله

خیر اللہی، محمود
فلسفہ اخلاق / محمود خیر اللہی۔ -- اصفہان : گلبن ، ۱۳۸۴.
۱۱۲ ص.

ISBN: 964-7096-54-2

فہرست نویسی براساس اطلاعات فیپا.

۱. اخلاق -- فلسفہ . ۲. اخلاق اسلامی . الف. عنوان.
۱۷۰ / ۱ BJ ۳۷ / خ ۹۴
کتابخانہ ملی ایران
۱۵۲۴۳-۸۴ م

اصفہان - چہارباغ عباسی - ابتدای خیابان شیخ بہائی - مجتمع
تجاری جم - طبقہ سوم - شمارہ ۳۰۳ - تلفن : ۲۲۲۹۹۰۰

نام کتاب	:	فلسفہ اخلاق
مولف	:	محمود خیر اللہی
ناشر	:	انتشارات گلبن
شمارگان	:	۳۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	:	اول - ۱۳۸۴
لیتوگرافی	:	گلبن
قیمت	:	۱۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۶۴-۷۰۹۶-۵۴-۲

فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه.....
تعریف اخلاق.....	۲.....
موضوع، هدف و رتبه و جایگاه اخلاق.....	۳.....
مراحل شکل گیری اخلاق.....	۴.....
علم اخلاق، فلسفه اخلاق و فلسفه علم اخلاق.....	۵.....
اخلاق و تربیت.....	۸.....
تعلیم و تربیت.....	۸.....
اخلاق و عادات و رسوم.....	۱۰.....
اخلاق و حقوق.....	۱۱.....
اخلاق و دین.....	۱۲.....
جایگاه اخلاق در حکمت.....	۱۳.....
اخلاق دستوری است یا وصفی؟.....	۱۵.....
ارزش چیست؟.....	۱۶.....
ارزش اخلاقی کدام است؟.....	۱۷.....
نسبت یا ثبات اخلاق.....	۱۸.....
دیدگاهها در راستای ثبات یا نسیت اخلاق.....	۱۹.....
دیدگاههای اخلاقی.....	۲۲.....
دیدگاه لذت گرایی شخصی.....	۲۲.....
دیدگاه لذت گرایی اپیکور.....	۲۳.....
ارزیابی لذت.....	۲۵.....
دیدگاه قدرت گرایی.....	۲۸.....
دیدگاه سود انگاری.....	۳۱.....
دیدگاه عاطفه گرایی.....	۳۷.....

عنوان.....	صفحه.....
دیدگاه خرد گرانی.....	۴۰
دیدگاه اعتدال گرانی.....	۴۳
دیدگاه جامعه گرانی.....	۴۸
دیدگاه وجدان گرانی.....	۵۱
دیدگاه منظور گرانی.....	۵۸
دیدگاه اشاعره.....	۶۰
مقایسه دیدگاه پوزیتیویست ها و اشاعره.....	۶۱
دیدگاه مکاتب شرقی.....	۶۳
راز آفرینش انسان.....	۶۸
کمال نهانی انسان.....	۸۰
قرب چیست؟.....	۸۰
قرب الهی کدام است؟.....	۸۱
قرب الهی در معارف و متون اسلامی.....	۸۴
نکاتی چند در قرب.....	۸۶
راه کلی تقرب چیست؟.....	۸۷
عقل و وحی روشنگر راه تکامل.....	۸۸
نقش نیت در ارزش اخلاقی.....	۹۰
انسان و مسئولیت.....	۹۵

آیا با پیشرفت علم و دانش و شگفتی های عظیم و محیرالعقول تکنولوژی و صنعت دیگر نیازی به گرایشات دینی و توصیه های اخلاقی وجود دارد؟ آیا بشر نمی تواند در پرتو علوم تجربی و ایجاد نظم و اصول سیستماتیک، زندگی شکوهمند و شایسته ای را برای خوش تامین نماید؟ برخی از روشنفکران در گفتمان و تحلیل های خویش چنین تصویری دارند «ولی بر خلاف این دیدگاه در دنیای کنونی نه تنها نیاز بشر به دین و اخلاق کم نگشته» بلکه به همان میزان که قدرت بشر رو به فزونی گذاشته نیاز به این حقیقت نیز شدت یافته است «زیرا ممکن است علم و صنعت راه کارهای تسخیر طبیعت را نشان دهد» و بشر از طریق تکنیک و صنعت ره یافت هائی در کشف اسرار طبیعت بدست آورد «ولی علم و صنعت نمی تواند» راز پارادوکس پیچیده غرائز را بگشاید و فرایند اخلاق را بالا ببرد. بدین ترتیب با همان نگرش «که پویائی علم و هنر» هرگز رکود پیدا نمی کند و پیوسته بازار خویش را حفظ خواهد کرد» بازار نگرش به اخلاق و معنویت نیز هرگز رونق و حرارت خویش را از دست نخواهد داد.

به ویژه در نظام اسلامی «که شایسته سالاری» به عنوان یک پارامتر برای گزینش ها مطرح است (۱) «رویکرد ایده آل گرایی در معنویت و آسیب شناسی در اخلاق» در خور جایگاهی والا و از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

پیشینه های تاریخی نشانگر آنست که نمادهای اخلاقی در اجتماع بشری مورد تجلیل و تحلیل فراوان بوده است. تحلیل های جامعه شناسی و روان شناختی کنونی نیز بدون رویکرد به ساحت های اخلاقی نمی تواند کار ساز بوده و جلوه و شکوه خویش را باز یابد.

سکولاریزم نه تنها موجب فاصله گرفتن از دین می شود» که بازتاب آن پشت پا زدن به بسیاری از باورهای اخلاقی نیز خواهد گشت. در عرصه اخلاق نمی توان پراگماتیستی فکر کرد و صرفا از یک دیدگاه به قرائت اخلاق پرداخت.

اخلاق در زندگی فردی و خط مشی اجتماعی و روابط ملی و بین المللی نقش نمایان دارد. اخلاق در شخصیت درونی و بیرونی انسان نقطه پر کار و کانونی حیات است. باورهای اخلاقی سرمایه گران سنگی است که منجر به فرهیختگی و رشد هر امتی خواهد گشت. وقتی رهبر و رعیت «غنی و فقیر» پیر و جوان «کارگر و کارفرما» زن و مرد «هر کدام دین خویش را به ساحت اخلاق ادا نمایند» محیط زندگی با طراوت و روح افزا می گردد و در چنین فضائی «حیات انسانی ارزش پیدا می کند و در غیر این صورت» عرصات زمین به زندان یخ و کانون رنج و محنت مبدل می شود و از همین روست که هر از چندی نخبه های بشریت از درون جوامع انسانی سر بر می آورند و معمار معنویت گشته و آرمان تجدید حیات قدسی و اخلاقی را در سر می پرورانند.

با این وصف رویکردهای اخلاقی به هر شکل «وژرف نگری در فلسفه اخلاق به نوبه خود» در خور تحلیل و بررسی گسترده می باشد. روش ما در این کتاب بر این منوال است که حقایقی را به عنوان اخلاق نظری ارائه می دهیم و همچنین به بررسی و تحلیل برخی از دیدگاه ها و مکاتب اخلاقی مبادرت می ورزیم. با این شیوه که ابتدا محتوای مکتب را بررسی نموده و سپس آن محتوا و نکات را مورد ارزیابی قرار می دهیم. آنگاه به نقد و اشکال می پردازیم. امید آن است که دانش پژوهان جوزوی و دانشگاهی «به این مهم عنایت بلیغ داشته و در پاسخ گویی به نیاز زمان در این راستا خود را مستعد سازند» و در عین حال به تهذیب نفس و شکوفائی اخلاق» اهتمام بیشتری ورزند.

موفق باشید

محمود خیر اللهی (شیدا)

فروردین ۱۳۸۴